

Amser o weddi a myfyrdod i'r rhai sy'n methu â bod mewn angladd

Ebrill 2020

Pan fo rhywun annwyl ac adnabyddus inni yn marw, mae'n bwysig ffarwelio a chofio ac anrhydeddu bywyd a olygai lawer i ni. Ond yn wyneb y sefyllfa bresennol mae nifer a fyddai'n dymuno bod mewn angladd benodol yn cael eu gwahardd. Bydd y drefn fer hon yn gymorth ichi ffarwelio'n ffurfol yn eich cartref.

Wrth ichi ddarllen drwy'r weithred fer hon o addoliad a chofio, dywedwch enw'r un a fu farw lle y gwelwch E. Efallai y carech oleuo kannwyll a'i gosod ger llun o'r un a gofir ac, efallai, chwarae darn o gerddoriaeth a olygai lawer iddo/iddi. Oedwch ac eisteddwch yn dawel. Meddylwch am y rhai sydd yn yr angladd a chyflwynwch hwy i Dduw yn nhawelwch yr eiliad.

HAWLFRAINT

Daw'r darlenniadau ysgrythurol yn Gymraeg o Y Beibl Cymraeg Newydd (Argraffiad Diwygiedig) ©Y Gymdeithas Feiblaidd Frytanaidd a Thramor 2004. Defnyddir y testunau gyda chaniatâd. *Cedwir pob hawl.*

Pob testun arall © hawlfraint Corff Cynrychiolwyr yr Eglwys yng Nghymru 2020. *Cedwir pob hawl.*

Goleuo'r gannwyll

Gallwch ddweud y geiriau hyn wrth oleuo'r gannwyll:

Iesu yw Goleuni'r Byd.

Boed i'w oleuni, yn cyfodi mewn gogoniant, chwalu tywyllwch ein calonnau a'n meddyliau.

Rhai geiriau cysurlon o'r Beibl:

Duw'r oesoedd yw dy noddfa, ac oddi tanodd y mae'r breichiau tragwyddol.

Deuteronomium 33. 27

Dywedodd Iesu, "Peidiwch â gadael i ddim gynhyrfu'ch calon, a pheidiwch ag ofni".

Ioan 14. 27

Gwedd Agoriadol

Iesu cariadus,

addewaist i'th ddisgyblion y byddet ti gyda hwy bob amser.

Cynorthwya ni i wybod dy fod di gyda ni yn awr yn ein tristwch a'n galar.

Pan wynebaist y groes dywedaist

wrth dy ddisgyblion am beidio â gofidio nac ofni,

oherwydd yr oeddet ti yn mynd o'u blaen hwy.

Yn hyderus fod E. yn ddiogel yn dy gariad,

cynorthwya ni i fod yn gadarn ein ffydd a dyro inni heddwch meddwl.

Bydd gyda ni yn ystod yr ysbaid fer hon o fyfyrdod

ac amgylcha ni â'th gariad ac â'th dangnefedd,

yn awr ac am byth. Amen.

Darllener

naill ai

Salm 23

Yr Arglwydd yw fy mugail, ni bydd eisiau arnaf.

Gwna imi orwedd mewn porfeydd breision,

a thywys fi gerllaw dyfroedd tawel,

ac y mae ef yn fy adfywio.

Fe'm harwain ar hyd llwybrau cyfiawnder er

mwyn ei enw.

Er imi gerdded trwy ddyffryn tywyll du, nid

ofnaf unrhyw niwed, oherwydd yr wyt ti gyda

mi, a'th wialen a'th ffon yn fy nghysuro.

Yr wyt yn arlwyyo bwrdd o'm blaen yng

ngŵydd fy ngelynion; yr wyt yn eneinio fy

mhen ag olew; y mae fy nghwpan yn llawn.

Yn sicr, bydd daioni a thrugaredd yn fy nilyn

bob dydd o'm bywyd, a byddaf yn byw yn

nhŷ'r Arglwydd weddill fy nyddiau

neu

Salm 139. 1-11, 13

Arglwydd,

yr wyt wedi fy chwilio a'm hadnabod.

Gwyddost ti pa bryd y byddaf yn eistedd ac yn

codi: yr wyt wedi deall fy meddwl o bell.

Yr wyt wedi mesur fy ngherdded a'm gorffwys:

ac yr wyt yn gyfarwydd â'm holl ffyrdd.

Oherwydd nid oes air ar fy nhafod:

heb i ti, Arglwydd, ei wybod i gyd.

Yr wyt wedi cau amdanaf yn ôl ac ymlaen:

ac wedi gosod dy law drosof.

Y mae'r wybodaeth hon yn rhy ryfedd i mi:

y mae'n rhy uchel i mi ei chyrraedd.

I ble yr af oddi wrth dy ysbryd?:

I ble y ffoaf o'th bresenoldeb?

Os dringaf i'r nefoedd, yr wyt yno:

os cyweiraf wely yn Sheol, yr wyt yno hefyd.

Os cymeraf adenydd y wawr a thrigo ym

mhellafoedd y môr:

yno hefyd fe fydd dy law yn fy arwain, a'th

ddeheulaw yn fy nghynnal.

Os dywedaf, "Yn sicr bydd y tywyllwch yn fy

nghuddio: a'r nos yn cau amdanaf",

Eto nid yw tywyllwch yn dywyllwch i ti:

y mae'r nos yn goleuo fel dydd, a'r un yw

tywyllwch a goleuni.

Clodforaf di, oherwydd yr wyt yn ofnadwy

a rhyfeddol, ac y mae dy weithredoedd yn

rhyfeddol: yr wyt yn fy adnabod mor dda.

Efallai yr hoffech ddarllen, hefyd, un o'r darnau Ysgrythurol isod.

Mathew 5. 1-12

Pan welodd Iesu y tyrfaeodd, aeth i fyny'r mynydd, ac wedi iddo eistedd i lawr daeth ei ddisgyblion ato. Dechreuodd eu hannerch a'u dysgu fel hyn: "Gwyn eu byd y rhai sy'n dlodion yn yr ysbryd, oherwydd eiddynt hwy yw teyrnas nefoedd. Gwyn eu byd y rhai sy'n galaru, oherwydd cânt hwy eu cysuro. Gwyn eu byd y rhai addfwyn, oherwydd cânt hwy etifeddu'r ddaear. Gwyn eu byd y rhai sy'n newynu a sychedu am gyfiawnder, oherwydd cânt hwy eu digon. Gwyn eu byd y rhai trugarog, oherwydd cânt hwy dderbyn trugaredd. Gwyn eu byd y rhai pur eu calon, oherwydd cânt hwy weld Duw. Gwyn eu byd y tangnefeddwyr, oherwydd cânt hwy eu galw'n blant i Dduw. Gwyn eu byd y rhai a erlidiwyd yn achos cyfiawnder, oherwydd eiddynt hwy yw teyrnas nefoedd. Gwyn eich byd pan fydd pobl yn eich gwaradwyddo a'ch erlid, ac yn dweud pob math o ddrygair celwyddog yn eich erbyn, o'm hachos i. Llawenhewch a gorfoleddwch, oherwydd y mae eich gwobr yn fawr yn y nefoedd; felly yn wir yr erlidiwyd y proffwydi oedd o'ch blaen chwi.

Ioan 11. 21-27

Dywedodd Martha wrth Iesu, "Pe buasit ti yma, syr, ni buasai fy mrawd wedi marw. A hyd yn oed yn awr, mi wn y rhydd Duw i ti beth bynnag a ofynni ganddo." Dywedodd Iesu wrthi, "Fe atgyfoda dy frawd." "Mi wn," meddai Martha wrtho, "y bydd yn atgyfodi yn yr atgyfodiad ar y dydd olaf." Dywedodd Iesu wrthi, "Myfi yw'r atgyfodiad a'r bywyd. Pwy bynnag sy'n credu ynof fi, er iddo farw, fe fydd byw; a phob un sy'n byw ac yn credu ynof fi, ni bydd marw byth. A wyt ti'n credu hyn?" "Ydwyf, Arglwydd," atebodd hithau, "yr wyf fi'n credu mai tydi yw'r Meseia, Mab Duw, yr Un sy'n dod i'r byd."

Rhufeiniaid 8. 28-39

Gwyddom fod Duw, ym mhob peth, yn gweithio er daioni gyda'r rhai sy'n ei garu, y rhai sydd wedi eu galw yn ôl ei fwriad. Oherwydd, cyn eu bod hwy, fe'u hadnabu, a'u rhagordeinio i fod yn unffurf ac unwedd â'i Fab, fel mai cyntafanedig fyddai ef ymhlith pobl lawer. A'r rhai a ragordeiniodd, fe'u galwodd hefyd; a'r rhai a alwodd, fe'u cyfiawnhaodd hefyd; a'r rhai a gyfiawnhaodd, fe'u gogoneddodd hefyd. O ystyried hyn oll, beth a ddywedwn? Os yw Duw trosom, pwy sydd yn ein herbyn? Nid arbedodd Duw ei Fab ei hun, ond ei draddodi i farwolaeth trosom ni oll. Ac os rhoddodd ei Fab, sut y gall beidio â rhoi pob peth i ni gydag ef? Pwy sydd i ddwyn cyhuddiad yn erbyn etholedigion Duw? Duw yw'r un sy'n dyfarnu'n gyfiawn. Pwy sydd yn ein collfarnu? Crist Iesu yw'r un a fu farw, yn hytrach a gyfodwyd, yr un hefyd sydd ar ddeheulaw Duw, yr un sydd yn ymbil trosom. Pwy a'n gwahana ni oddi wrth gariad Crist? Ai gorthrymder, neu ing, neu erlid, neu newyn, neu noethni, neu berygl, neu gledddyf? Hyn yn wir yw ein rhan, fel y mae'n ysgrifenedig: "Er dy fwyn di fe'n rhoddir i farwolaeth drwy'r dydd, fe'n cyfrifir fel defaid i'w lladd." Ond yn y pethau hyn i gyd y mae gennym fuddugoliaeth lwyr trwy'r hwn a'n carodd ni. Yr wyf yn gwbl sicr na all nac angau nac einioes, nac angylion na thywysogaethau, na'r presennol na'r dyfodol, na grymsterau nac uchelderau na dyfnderau, na dim arall a grewyd, ein gwahanu ni oddi wrth gariad Duw yng Nghrist Iesu ein Harglwydd.

Amser i fyfyrio

Yn awr treuliwch ychydig o funudau yn myfyrio ar y darlenniadau ac ar unrhyw eiriau sy'n siarad yn arbennig â chi. Trowch eich meddwl at yr un a fu farw. Os ydych gyda phobl eraill efallai yr hoffech rannu atgofion. Ystyriwch pam yr oedd yr ymadawedig mor arbennig i chi, cofiwch am yr hyn a wnaethoch gyda'ch gilydd ac er ei fwyn/mwyn –a'r hyn a wnaeth er eich mwyn chi. Meddyliwch beth y carech ei ddweud pe bai yma'n awr. Fe gofiwch am bethau yr ydych am ddiolch i Dduw amdanynt ac am bethau sy'n flin gennych amdanynt. Bydd tristwch, hefyd, am nad ydych yn gallu bod yn yr angladd. Gallwch offrymu'r meddyliau hyn i gyd i Dduw.

Wedi rhai munudau o ddistawrwydd ewch ymlaen â'r gweddïau hyn:

Dad nefol, diolchwn i ti am ein llunio ar dy ddelw di ac am roddi inni ddoniau a thalentau i'th wasanaethu. Diolchwn iti am *E.*, am y blynyddoedd a gawsom gyda'n gilydd, am y daioni a welsom *ynddo/ynddi*, am y cariad a gawsom *ganddo/ganddi*.

Dyro inni yn awr nerth a dewrder i'w *adael/i'w* gadael yn dy ofal, yn hyderus yn dy addewid o fywyd tragwyddol; trwy Iesu Grist ein Harglwydd. Amen.

Yn y weddi hon, pan geir "A. a B." enwch y rhai hynny sydd, efallai, yn yr angladd.

O Dduw,
rhoddaist ynom anadl einioes a byddwn yn marw yn dy freichiau.
Yn dy dyner drugaredd
edrych yn dirion ar *A.* a *B.* wrth iddynt ddod ynghyd heddiw i alaru am *E.*,
i ddiolch am ei *fywyd/bywyd* ac i'w *ymddiried/hymddiried* i ti.
Yn ein galar a'n braw cynnal ni a chysura ni;
cofleidia ni â'th gariad,
dyro inni obaith yn ein dryswch a gras i ymollwng i fywyd newydd;
trwy Iesu Grist. Amen.

Gweddi'r Arglwyd

Ein Tad,
yr hwn wyt yn y nefoedd,
sancteiddier dy enw,
deled dy deyrnas,
gwneled dy ewyllys;
megis yn y nef, felly ar y ddaear hefyd.
Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol
a maddau i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ninnau i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedigaeth;
eithr gwared ni rhag drwg.

Canys eiddot ti yw'r deyrnas,
a'r gallu, a'r gogoniant,
yn oes oesoedd. Amen

Dywedir y weddi isod ar ddiwedd gwasanaeth yr angladd i gyflwyno'r ymadawedig i gariad a gofal Duw am byth. Terfynwn yr amser byr hwn o fyfyrddod â'r weddi arbennig hon:

O Dduw ein crëwr a'n gwaredwr,
trwy dy allu gorchfygodd Crist farwolaeth a mynd i mewn i'w ogoniant.
Yn llawn hyder yn ei fuddugoliaeth a chan hawlio ei addewidion,
ymddiriedwn *E.* i'th ofal yn enw Iesu ein Harglwydd,
a fu farw ac sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi, yn awr a byth. Amen.

Gweddiâu i gloi

O Arglwydd,
cynnal ni trwy gydol dydd ein bywyd blin,
hyd onid estynno'r cysgodion a dyfod yr hwyr,
distewi o ddwndwr byd,
tawelu o dwymyn bywyd, a gorffen ein gwaith.
Yna, Arglwydd, yn dy drugaredd dyro inni breswylfa ddiogel,
gorffwysfa sanctaidd a thangnefedd yn y diwedd;
trwy Grist ein Harglwydd. Amen.

Arhosed cariad a chymorth Duw gyda ni am byth,
a gorffwysed *E.*, a'r holl ffyddloniaid ymadawedig
mewn tangnefedd byth bythoedd. Amen.